



Jordbruksverket
Anne.Hansson@jordbruksverket.se

Dnr 5.1.17-17146/2020

10 december 2020

Svensk Djursjukvårds yttrande om journalföring på olika språk

Att kunna föra journal på engelska är något Svensk Djursjukvård har arbetat för länge, och vi välkomnar därför Jordbruksverkets utredning av frågan.

Den mest påtagliga lösningen på ett akut problem

Bristen på veterinärer och djursjukskötare är ett akut problem påtalat av i princip alla parter på marknaden. Nyligen tvingades SLU:s egna akutdjursjukhus inskränka sin verksamhet p g a personalbrist. Även vid en oväntad och snabb utökning av utbildningsplatser kommer det dröja fem-sex år innan effekt uppnås. Pandemin har dessutom inneburit ett kraftigt ökad djuräggande, men därmed också en markant ökad press på en redan överbelastad marknad.

Det finns idag (tyvärr) ingen känd eller presenterad konkret lösning från någon aktör på marknaden, annat än att se över språkravet vid journalföring. Redan idag finns det akutdjursjukhus som inte skulle kunna klara verksamheten utan beviljade undantag från journalföring på svenska.

Så som föreskriften ser ut idag, att journalföring endast tillåts på svenska, begränsar kraftigt företagets möjligheter att rekrytera kompetent utländsk arbetskraft, arbetskraft som sällan behärskar det svenska språket initialt. Kompetensbristen är akut, och det råder brist på både veterinärer och djursjukskötare.

Att tillåta journalföring på engelska är, som vi ser det, den enda snabba bidraget till lösningen på djursjukvårdens kompetensförsörjning, som står att uppbringa. Eller, för att citera landsbygdsminister Jennie Nilsson i interpellationsdebatten den 11 februari 2020: det är "en quick-fix". Naturligtvis är det inte den enda lösningen på lång sikt, men här och nu är det vad som kan åstadkommas utan ytterligare långbänkar.

Idag är den största delen av facklitteraturen under utbildningarna till veterinär och djursjukskötare på engelska, och många av de föreläsningar som ges inom området hålls av engelskspråkiga föreläsare. Vi anser därför att de flesta behärskar det engelska fackspråket och ser ingen nackdel med att engelska används även vid journalföring, vad avser behandlingssäkerheten eller djurskyddet.



Om journalföring tilläts på engelska skulle företagen i förlängningen kunna erbjuda en bättre service mot djurägarna genom att erbjuda fler bokningsbara tider. Med större bemanning skulle de kunna upprätthålla akut- och jourverksamheten så fler djur kan få vård, dygnet runt, året runt. De skulle kunna erbjuda fler tjänster på helger vilket till exempel skulle göra att operationer som idag behöver vänta till en vardag istället skulle kunna genomföras under helger, vilket i sin tur skulle förkorta vårddagen och minska lidandet för djuren. Mer personal skulle också innebära att den fysiska och psykiska stressen på medarbetarna skulle minska. Ju mer personal, desto fler som delar på uppkommande övertid, förekommande jour och beredskap, natt- och kvällspass, och ju fler man är desto större möjlighet finns att tillgodose semesterönskemål. Företagen skulle också kunna erbjuda medarbetarna mer intern och extern utbildning om de hade mer personal.

Vi förutspår dessutom en större efterfrågan på djursjukvård och därmed kompetensbehov framgent. Detta som en följd av att många har skaffat husdjur under rådande pandemi, antalet nyregistrerade djur från Q2 2020 varierar mellan 12–19 procent beroende på djurslag, region och månad.

Ni frågade om nackdelar och risker med att tillåta journalföring på fler språk än svenska, och det kan ju vara värt att påpeka att journalföring på danska, som tidigare var tillåtet (nordiska språk tilläts), knappast kan ha införts av patientsäkerhetsskäl. Däremot kan det vara värt att peka på de risker som uppstår om vi *inte* tillåter journalföring på engelska i detta läge då landet skriker efter fler veterinärer och djursjukskötare. Alternativkostnaden i form av försämrat djurskydd och kraftigt neddragna öppettider är långt högre.

Naturligtvis anser vi att journalföring ska ske på svenska *i möjligaste mån*, och så kommer ske, det finns inget egenintresse i att journalföra på engelska för dem som är kunniga i svenska språket.

Krav att översätta journaler till svenska vid behov

Ibland kan en journal behöva översättas till svenska till exempel på begäran av kund eller myndighet. Detta kan avhjälpas genom att ålägga ansvarig veterinär eller arbetsgivare att översätta journal till svenska på förekommen anledning.

Det är viktigt att det förs en dialog hos personalen på en arbetsplats om journalföring/journalsystem så att alla som ska jobba utifrån journalen verkligen förstår vad som står skrivet i den och kan ta till sig informationen på ett lättfattligt sätt. Dock gäller ju detta oavsett om journalen är skriven på svenska eller engelska, det handlar snarare om journalföring och journalsystemets upplägg/utseende än språk.

Engelska tilläts i övriga Norden

I våra grannländer Danmark, Finland och Norge är det tillåtet att föra journal på engelska, detta visar en sammanställning som ett medlemsföretag med verksamhet i dessa länder tagit fram. Denna finns bifogad. Här sticker Sverige ut som det enda nordiska land som *inte* tillåter engelska vid journalföring.



Journalen är skapad av veterinärer för veterinärer

Som en slutlig kommentar vill vi gärna poängtera att journalen är ett *arbetsredskap för veterinären*. Det är således mycket rimligare med engelska än till exempel danska, i synnerhet då veterinärutbildningar världen över ofta har stora inslag på just engelska. Vi ställer oss därför positiva till att journalföring kan göras på engelska, men anser att det är väldigt viktigt att *kundinformation* görs på svenska.

Med vänlig hälsning,

Emma Terander

Branschansvarig Svensk Djursjukvård
Gröna arbetsgivare
emma.terander@grona.org
08-762 72 57



Bilaga 1

Sammanställning av journalföring på engelska i Norden

DANMARK

Vår kontakt i Danmark har stämt av nedanstående med det danska veterinärförbundet, DDD (Den Danske Dyrlægeforening).

”Journalen är vårt arbetsdokument och vi är tillåtna att skriva journal på andra språk, såsom engelska, norska och svenska. Vi måste bara säkerställa att våra kollegor – andra veterinärer/djursjukskötare förstår det som skrivs.

Ibland ber en djurägare om en kopia av journalen av något skäl. Då måste vi säkerställa att även de kan läsa journalen.”

FINLAND

”I ett privat företag kan vi själva välja på vilket språk vi för journal. Det är dock vårt ansvar att se till att kunden (djurägaren) förstår språket som veterinären använder. T ex, om en veterinär bara kan skriva på engelska och en djurägare inte förstår engelska, så måste vi översätta journalen.”

NORGE

”I Norge kan journal föras på norska, svenska och danska. I vissa fall även engelska när så krävs. Detsamma gäller för latin.

I särskilda fall kan «Mattilsynet» ge tillåtelse att använda ytterligare andra språk.”